

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2017

Jaarverslag

Inhoud

Voorwoord	4
Opzet	6
Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers	7
Beveiligde toegang voor professionele gebruikers	8
Plannen voor Eerlijke Concurrentie en samenwerkingsakkoorden	8
Werknemers- en werkgeversorganisaties	9
OCMW's en Steden Gemeenten	10
Feedback professionele gebruikers	10
Cijfers van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie	11
Meldingen door burgers en ondernemingen (exclusief professionele gebruikers)	11
Feedback door de inspectiediensten	16
Voorafgaandelijke opmerkingen	16
Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	16
Directie-generaal Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid	17
Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)	18
Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)	19
Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)	20
Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)	21
Algemene Directie Economische Inspectie van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	21
Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën	22
Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)	23
Globaal overzicht	24
Analyse van de resultaten	25
Verdere evolutie	29
Versterking van het backoffice	29
Administratieve geldboeten	29
Evolutie van het platform	30

Voorwoord

De strijd tegen sociale fraude woedt als nooit tevoren. Vorig jaar haalden we dankzij het professioneel werk van de sociale inspectiediensten 266 miljoen euro op. Dat is een recordopbrengst. Nooit eerder werd zo veel geld opgehaald. Het Meldpunt voor Eerlijke Concurrentie (MEC) doet haar duit in het zakje om sociale fraude op te sporen. Met de oprichting van het meldpunt op 5 oktober 2015 hebben we de meldingen gecentraliseerd, wat een betere dispatching en opvolging mogelijk maakt.

Het Meldpunt voor Eerlijke Concurrentie geeft uitwerking aan de professionalisering en optimalisering van de werking van onze sociale inspectiediensten en kadert in de hervorming van sociale inspectiediensten en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst SIOD.

Door de centralisatie van deze meldingen bij de SIOD worden alle meldingen op korte termijn behandeld en kunnen ze ook opgevolgd worden. Elke melding die binnenkomt via het meldpunt wordt ernstig genomen. Deze meldingen laten de sociale inspectiediensten toe om hun databanken te vervolledigen en zo kunnen ze veel gerichter gaan controleren en sociale fraude sneller opsporen. Bovendien blijven bonafide werkgevers en werknemers dan ook buiten schot.

Het meldpunt laat de SIOD ook toe om bepaalde fraudefenomenen te detecteren. Zo kunnen de sociale inspectiediensten en de beleidsmakers korter op de bal spelen en zorgen dat we die nieuwe fraudefenomenen efficiënt kunnen aanpakken. Een recent voorbeeld hiervan is de sociale fraude in de sector van de carwashes.

Het meldpunt is en blijft een groeiend gegeven. Zo stelden we in 2017 het meldpunt (via beveiligde toegang) open voor professionele partners, OCMW's en Steden | Gemeenten. Alle sociale partners uit de sectoren van de 8 Plannen voor eerlijke concurrentie kunnen zo een beveiligde toegang krijgen om sociale fraude en sociale dumping waarmee ze op het terrein geconfronteerd worden rechtstreeks te melden. De strijd tegen de sociale fraude moet immers op alle niveaus gevoerd worden en de niveaus die het dichtst bij de werkgevers en werknemers staan hebben een bevoorrechte positie om de sociale fraude en sociale dumping te detecteren en mee te werken aan eerlijke en gezonde concurrentie.

Want dat is het uiteindelijke doel van het meldpunt: zorgen dat bonafide Belgische bedrijven terug zuurstof krijgen door de oneerlijke concurrentie tegen te houden, zorgen dat de Belgische werknemers correct verloond worden en zorgen dat de middelen uit de sociale zekerheid terecht komen bij die mensen die ze echt nodig hebben!

Met dit jaarverslag toont de SIOD aan dat het meldpunt, ook al is het nog steeds in volle expansie, ruimschoots zijn doelstellingen haalt.

Philippe De Backer
Staatssecretaris Bestrijding Sociale Fraude

01

Opzet

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie past in het kader van maatregelen van goed bestuur door te bewerkstelligen dat iedereen (burger, onderneming of professionele gebruiker) op een eenduidige wijze, bij een uniek meldpunt aangifte kan doen. De ingediende meldingen krijgen binnen een redelijke termijn een passend gevolg.

Het MEC professionaliseert de versnipperde instroom van meldingen, door ze te centraliseren, te stroomlijnen en bovendien tot een meer uniforme en meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring te komen.

Het MEC:

- Aanvaardt geen anonieme meldingen. De identiteit van de indiener wordt wettelijk beschermd via het Sociaal Strafwetboek (artikelen 58 en 59). Wanneer sociaal inspecteurs een controle uitvoeren op basis van een melding of aangifte, mogen zij nooit de naam van de indiener ervan bekend maken, noch vermelden dat het onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van een melding. Deze geheimhoudingsplicht geldt eveneens voor de rechtbanken.
- Is gebruiksvriendelijk en laagdrempelig. Door het gebruik van gerichte open en gesloten vragen met eenvoudig taalgebruik wordt de melder ertoe aangezet om beknopte en nuttige informatie mee te delen.
- Is veilig. Het MEC is volledig geïntegreerd binnen de Portaal-site Sociale Zekerheid en de meldingen worden via een beveiligde verbinding naar het backoffice verstuurd.
- Biedt een beveiligde toegang voor professionele gebruikers. Zowel werknemers- en werkgeversorganisaties, als OCMW's en Steden | Gemeenten kunnen hun meldingen van ernstige sociale fraude via een aparte, beveiligde toegang indienen. Dit type meldingen wordt prioritair opgevolgd.

Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers

■ Sociale dumping:

detacheringsfraude waarbij een buitenlandse onderneming de Belgische markt verstoort door haar personeel onder het in België geldende minimumloon uit te betalen en/of de arbeidsduur niet te respecteren. Daarnaast kan de buitenlandse onderneming eveneens niet in regel zijn met het vervullen van de socialezekerheidsbijdragen in België of in het land van oorsprong.

Voor professionele gebruikers werd een meer diepgaand formulier sociale dumping gecreëerd, gezien hun ervaring met de materie.

■ Inbreuken loon- en arbeidswetgeving:

meldingen van werknemers tegen de (Belgische) werkgever bij onregelmatigheden inzake het niet of laattijdig uitbetalen van loon, premies, overuren en/of vakantiegeld, het verplicht presteren buiten de normale arbeidstijden om, etc.

■ Zwart- en sluikwerk:

meldingen met betrekking tot personen, al dan niet in het genot van een uitkering, die ofwel voor rekening van een werkgever of voor eigen rekening niet- of deels aangegeven prestaties verrichten.

■ Domiciliefraude:

meldingen inzake personen, in het genot van een uitkering, die een samenwoonst met een derde of een (definitieve) verhuizing (naar het buitenland) niet aan hun uitbetalingsinstelling hebben gemeld.

■ Kinderbijslag:

meldingen inzake mogelijke inbreuken tegen de kinderbijslag, meer bepaald niet-correct aangegeven gezinssituaties.

■ Bulk formulier:

formulier uniek voor de professionele gebruikers om meerdere meldingen gelijktijdig in te dienen, steeds met de mogelijkheid om bijlagen toe te voegen.

02

Beveiligde toegang voor professionele gebruikers

Verder bouwend op de samenwerking tussen de werknemers- en werkgeversorganisaties en de inspectiediensten werden er in 2017 bijkomende Plannen voor Eerlijke Concurrentie en samenwerkingsakkoorden afgesloten. Daarnaast werd er ook een beveiligde toegang voorzien voor de OCMW's en Steden | Gemeenten.

Zowel de sociale partners als de lokale besturen en OCMW's zijn nauw betrokken op het terrein en de gegevensuitwisseling met de inspectiediensten kan nieuwe fraudetendensen aan het licht brengen. Dit leidt tot meer gerichte controles en eventuele aanpassingen aan het wettelijk kader van de betrokken sectoren.

Meldingen door professionele gebruikers worden door het MEC prioritair behandeld en de resultaten van de controles worden van nabij opgevolgd.

Plannen voor Eerlijke Concurrentie en samenwerkingsakkoorden

Een Plan voor Eerlijke Concurrentie is een akkoord tussen de werknemers- en werkgeversorganisaties en de bevoegde administraties met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen.

In een samenwerkingsakkoord verbinden de sociale partners en de Belgische overheid

er zich toe om de samenwerking verder te ontwikkelen, via een gemeenschappelijke strategie en met respect voor de wetgeving, rechtszekerheid en eerlijke concurrentie. De strijd tegen de sociale fraude wordt geoptimaliseerd door efficiëntere controleacties door de inspectiediensten en het ter beschikking stellen van de kennis en ervaring door de organisaties.

Werknemers- en werkgeversorganisaties

Per 01 december 2016 werd het MEC uitgerust met een exclusieve, beveiligde toegang voor sociale partners. Door zich te registreren kunnen de sociale partners meldingen van sociale dumping en zwartwerk, inbreuken op de loon- en arbeidsvoorwaarden, uitkeringsfraude en andere vermoedens van fraude vanuit de eigen expertise melden. Deze meldingen worden prioritair behandeld en opgevolgd. Tijdens de protocolvergaderingen krijgen de sociale partners algemene en geanonimiseerde feedback omtrent de resultaten van de controles, om zodoende tendensen bloot te leggen binnen de sectoren en de gegevensuitwisseling verder af te stemmen.

Momenteel werden 45 werknemers- en werkgeversorganisaties uit onderstaande sectoren aangeschreven en uitgenodigd zich te registreren:

- Bouwsector
- Elektrotechnische sector
- Transportsector
- Taxi's
- Vleeswerkende industrie
- Verhuissector
- Groene sectoren
- Schoonmaaksector
- Bewakingssector
- Metaalsector
- Carwashes
- Begrafenisondernemingen
- Interprofessionele organisaties
- Overheidsdiensten

Om het aantal aansluitingen te verhogen en bijkomende technische ondersteuning te voorzien, werd door Smals een telefonische campagne opgestart waarbij de sociale partners verder werden begeleid. Sinds de opstart tot op heden hebben 11 sociale partners de nodige stappen ondernomen om de beveiligde toegang te openen.

Voor een aantal sociale partners is de procedure nog lopende. Zij zullen in het volgende jaarverslag worden vermeld.

OCMW's en Steden | Gemeenten

Met ingang van 01 juni 2017 werd het voor de 589 OCMW's en Steden | Gemeenten mogelijk gemaakt om meldingen van vermoedelijke sociale fraude via de beveiligde toegang van het MEC mee te delen.

Voor OCMW's wordt het MEC aangeboden als mogelijkheid om fraude te melden na goedkeuring door de organen van het OCMW. De vaststellingen, vervolgingen en beslissingen inzake de toekenning of de schorsing/terugvordering van het leefloon behoren tot de bevoegdheid van het OCMW en gebeuren niet via het MEC.

Voor de Steden | Gemeenten werd de strijd tegen de sociale dumping opgevoerd door de nieuwe wet op de overheidsopdrachten, in voege vanaf 01 juli 2017.

Alle OCMW's en Steden | Gemeenten hebben via hun lokale en co-lokale beheerders automatisch toegang tot het beveiligd deel van het MEC. Via de interne raden werden bijkomstig extra gebruikers gemandateerd, meer bepaald:

- 95 OCMW's hebben bijkomstig 185 gebruikers toegevoegd
- 56 Steden | Gemeenten hebben bijkomstig 97 gebruikers toegevoegd

Dit betekent niet dat slechts 95 OCMW's of 56 Steden | Gemeenten het MEC gebruiken, gezien alle entiteiten sowieso toegang hebben via hun lokale beheerder. Bovenstaande geeft enkel die situatie weer waarin bijkomende gebruikers werden toegevoegd.

Feedback professionele gebruikers

In de loop van het volgende jaar zullen de professionele gebruikers worden bevroegd over hun gebruik van het MEC. Deze feedback zal worden aangewend om eventuele hinderpalen weg te werken en zodoende het gebruik van het MEC te verhogen.

03

Cijfers van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

Met het oog op een betere afbakening van de cijfergegevens werd besloten om met ingang van volgend jaarverslag de cijfers per kalenderjaar weer te geven. Het eerste jaarverslag omvatte de periode van 05 oktober 2015 tot en met 30 september 2016. Het vierde kwartaal van 2016 zit verrekend in het totaal aantal meldingen.

Meldingen door burgers en ondernemingen (exclusief professionele gebruikers)

Van 01 januari 2017 tot en met 31 december 2017 werden in totaal 8.884 meldingen ontvangen, waaronder:

Sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2017 werden er door burgers en ondernemingen 18.698 meldingen ingediend:

Van de 8.884 meldingen uit de huidige periode werden door de sociaal inspecteurs van het MEC in eerste instantie 3.331 meldingen (37,49 %) niet weerhouden, omwille van:

■ **Onvoldoende gegevens tegenpartij (32,15%)**

Algemeen onduidelijke meldingen met een gebrek aan elementen om een dossier op te starten, bijvoorbeeld: persoon X werkt in het zwart, maar de melder vermeldt niet over welke activiteit het gaat of waar dit kan worden vastgesteld.

■ **Onvoldoende adresgegevens (16,23%)**

Het ontbreken van een concreet adres waar bv. de zwart- of sluiwerker kan worden vastgesteld tijdens het uitoefenen van zijn werkzaamheden.

■ **Inopportuun (31,22%)**

Op basis van de beschikbare gegevens uit de databanken kon geen inbreuk worden vastgesteld (bv: de samenwoning of tewerkstelling was

al correct aangegeven), een controle ter plaatse is technisch niet mogelijk, de inspecteur van het MEC acht een controle niet gunstig op basis van de beschikbare elementen.

■ **Reeds behandeld (13,04%)**

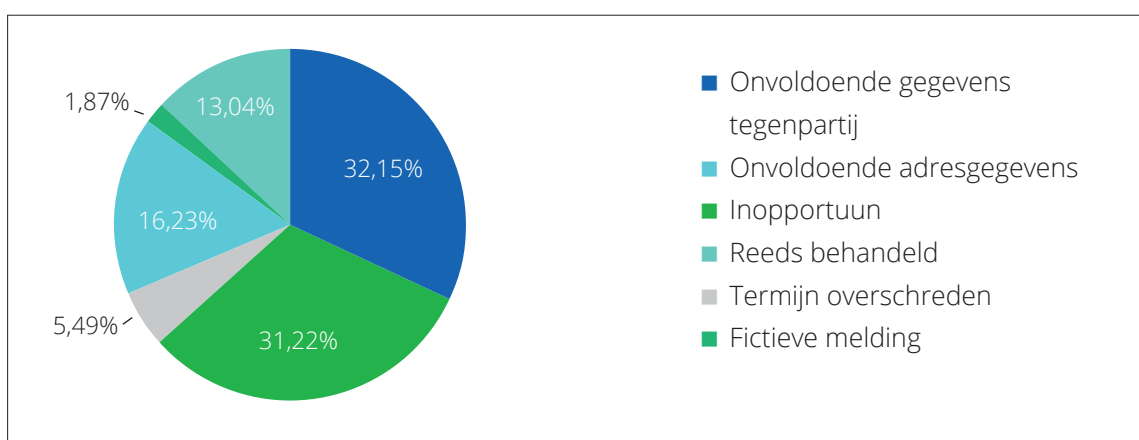
Meldingen die op een eerder tijdstip door dezelfde of andere melder tegen dezelfde tegenpartij werden ingediend.

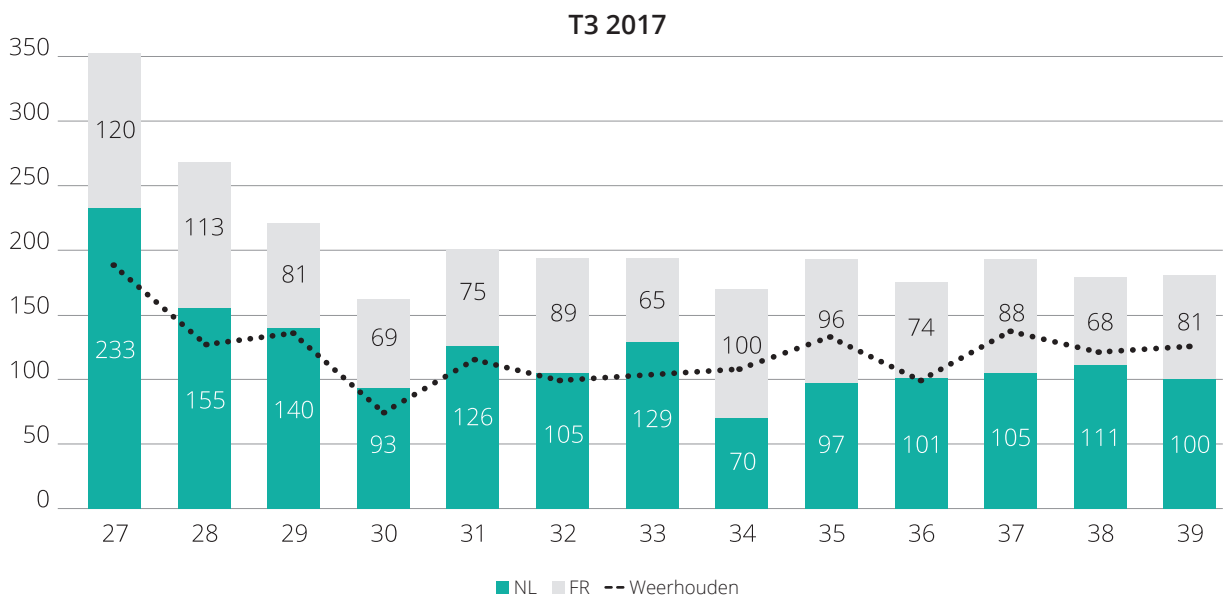
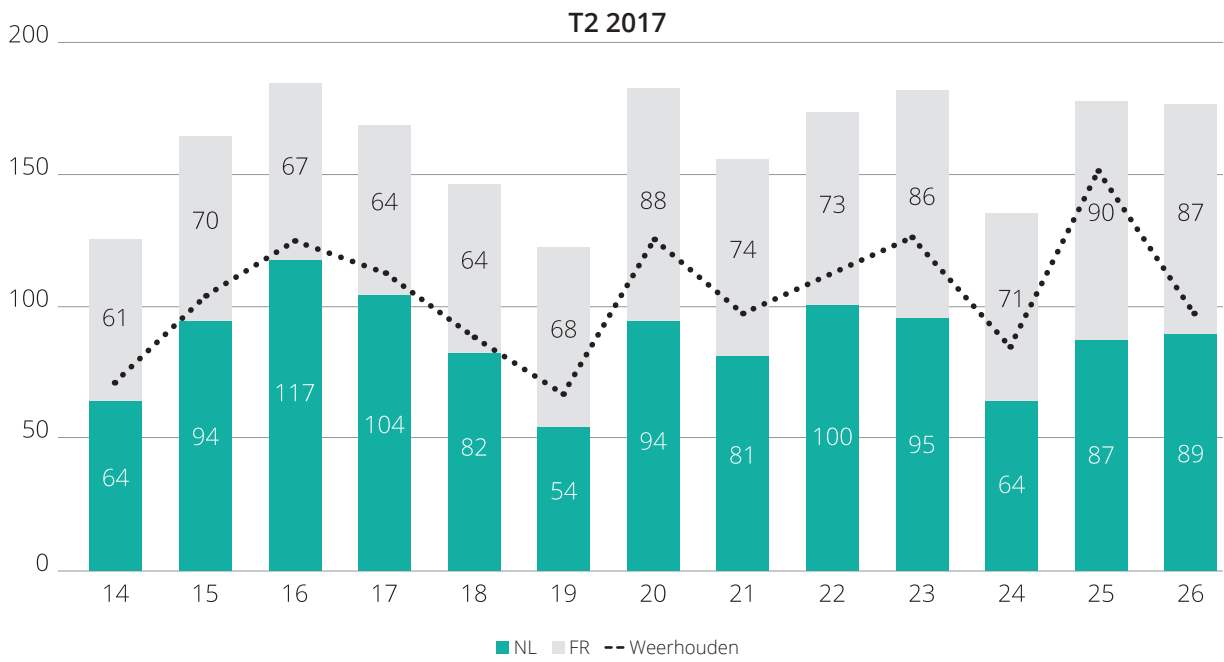
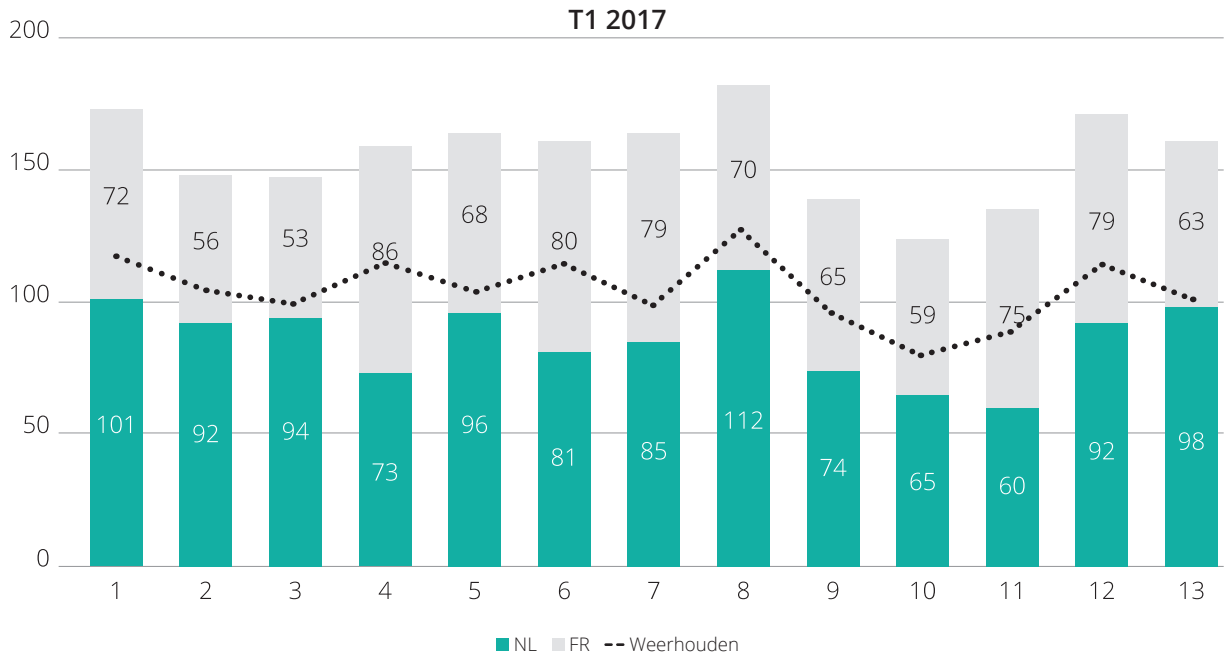
■ **Termijn overschreden (5,49%)**

Enmalige en niet-terugkerende activiteiten, die in het verleden hebben plaatsgevonden, waardoor een vaststelling op het terrein niet langer mogelijk is.

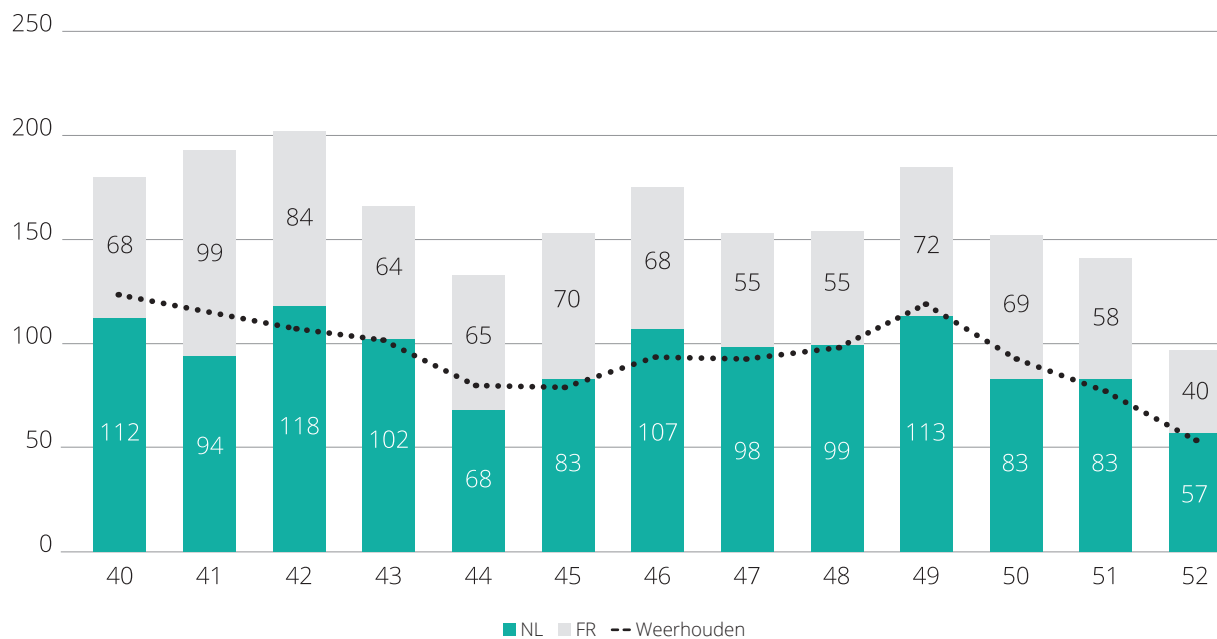
■ **Fictieve melding (1,87%)**

Bijvoorbeeld: de identiteit van de melder blijkt fictief.

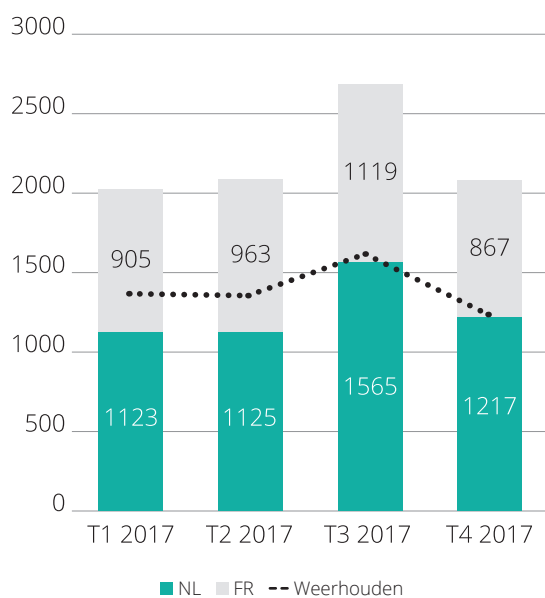

T4 2017

Overzicht periode T1 2017 tot en met T4 2017

04

Feedback door de inspectiediensten

Voorafgaandelijke opmerkingen

Met het oog op een betere afbakening van de cijfergegevens werd besloten om met ingang van volgend jaarverslag de cijfers per kalenderjaar weer te geven. Om deze reden zal dit jaarverslag eenmalig een langere periode omvatten, meer bepaald vanaf 01 september 2016 tot en met 31 december 2017.

Bij de publicatie van het eerste jaarverslag 2015-2016 was een groot aantal dossiers nog in onderzoek, voornamelijk dossiers "sociale dumping", "schijnzelfstandigheid" en "domiciliefraude". Een deel hiervan werd afgesloten tijdens de periode 2016-2017 en zit bijgevolg vervat bij de resultaten van de huidige periode.

Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

Voor deze periode heeft Toezicht op de Sociale Wetten bijkomend 1.002 meldingen ontvangen en 1.081 meldingen afgewerkt. Dit laatste aantal bevat eveneens onverwerkte meldingen van de voorgaande periode.

De algemene resultaten zijn:

- 630 loonregularisaties voor 3.907 werknemers: € 2.888.911,00;
- Hiervan werden 106 loonregularisaties voor € 1.345.301,00 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt voor het heffen van socialezekerheidsbijdragen;
- 354 Pro-Justitia's opgesteld: € 101.552,00 aan verschuldigde lonen gevorderd via Pro-Justitia;
- 215 waarschuwingen;
- Na de integratie van de Sociale Inspectie binnen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (zie infra) werd TSW bevoegd voor de controle op de wetgeving rond jaarlijkse vakantie. Vanaf 01 juli 2017 tot en met 31 december 2017 werden 41 loonregularisaties jaarlijkse vakantie doorgevoerd voor in totaal € 69.232,00.

Directie-generaal Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 30/06/2017)

Op 1 juli 2017 zijn de Sociale Inspectie en de inspectiedienst van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) samengevoegd tot één inspectiedienst onder de RSZ. De cijfers voor de Sociale Inspectie beperken zich tot 30 juni 2017 en de resultaten voor de periode van 1 juli 2017 tot en met 31 december 2017 worden bij deze van de Inspectie RSZ verrekend.

De niet-afgesloten dossiers worden na 30 juni 2017 verder behandeld door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

De Sociale Inspectie heeft voor deze periode bijkomend 409 meldingen ontvangen.

De 703 vruchtbare controles (inclusief openstaande dossiers uit de vorige periode) hebben geleid tot:

- 429 in regel (geen inbreuken vastgesteld);
- 130 regularisaties;
- 116 Pro-Justitia's;
- 1 strafrapport.

Bovenstaande resulteerde in:

- € 632.963,00 aan geregulariseerde brutolonen waarop RSZ-bijdragen moeten worden verrekend;
- € 15.194,57 aan niet betaald enkel vakantiegeld bij bedienden.

Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

Dit overzicht bevat de resultaten van de meldingen aan de RSZ voor de periode van 01 september 2016 tot en met 30 juni 2017 en aan de geïntegreerde inspectie (zie onderdeel Sociale Inspectie) voor de periode van 01 juli 2017 tot en met 31 december 2017.

De inspectiedienst van de RSZ heeft rechtstreeks en via de arrondissementele cellen in totaal 807 bijkomende meldingen ontvangen. In deze periode werden ook 669 dossiers afgesloten, hieronder ook dossiers uit de voorgaande periode.

De 669 afgesloten dossiers hebben geleid tot:

- 132 Pro-Justitia's en 1 strafrapport;
- 29 Pro-Justitia's en strafrapporten opgesteld in samenwerking met andere diensten;
- 171 regularisaties met een bedrag van € 979.998,00 aan geregulariseerde brutolonen waarop RSZ-bijdragen moeten worden berekend.

Verder werd er aan 489 meldingen geen gevolg gegeven, wegens:

- Geen vaststelling (zaak verdwenen, werkplaats gesloten): 143 meldingen;
- Inopportuun (laattijdige ontvangst, onvoldoende informatie, ...): 14 meldingen;
- Transfer naar een andere sociaal inspecteur (lopende): 152 meldingen;
- Nazicht van een Europese zelfstandige: 54 meldingen;
- RSZ is niet bevoegd: 21 meldingen;
- Vaststellingen in een ander onderzoek: 59 meldingen;
- Geen vaststelling na verhoor, raadpleging databanken: 46 meldingen.

Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

De RVA heeft voor deze periode 1.383 meldingen rechtstreeks via het MEC ontvangen.

In totaal werden 85 meldingen herkend als dubbele zendingen. Een problematiek die het MEC erkent en zal beperken met de invoering van het back-end datamanagementsysteem.

De Centrale Controledienst heeft 1.298 meldingen aan een vooronderzoek onderworpen:

- 305 meldingen werden als onontvankelijk beschouwd (niet mogelijk de tegenpartij te identificeren, onvoldoende elementen om een onderzoek te starten, het dossier was conform de wetgeving, er zijn geen gevolgen voor het werkloosheidsdossier, ...);
- 86 meldingen waren onontvankelijk voor de RVA, maar werden voor verder gevolg aan een andere inspectiedienst overgemaakt;
- 816 meldingen werden voor onderzoek aan de werkloosheidsbureaus overgemaakt;
- 91 meldingen zijn nog in vooronderzoek.

Van de 816 aan de werkloosheidsbureaus overgemaakte meldingen werden er 269 zonder gevolg geklasseerd, 88 werden aan een andere inspectiedienst overgemaakt en 351 zijn nog in onderzoek.

108 meldingen werden positief afgesloten:

- 18 Pro-Justitia's;
- 12 Processen-Verbaal van waarschuwing;
- € 814.642,57 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen;
- 990 weken administratieve schorsing van de werkloosheidsuitkeringen;
- 7 werkloosheidsdossiers werden geblokkeerd naar aanleiding van het niet verschijnen na een oproeping.

Tot op heden beschikt het backoffice van het MEC niet over toegang tot de databanken van de RVA, waardoor meldingen met een notie van werkloosheid zonder verificatie aan de controledienst van de RVA worden overgemaakt. Dit verklaart het hoge aantal onontvankelijke meldingen.

Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

De Dienst voor Administratieve Controle ontving tussen 01 september 2016 en 31 december 2017 bijkomend 434 meldingen "zwartwerk" en 424 meldingen "domiciliefraude".

Van de 434 meldingen "zwartwerk" werden 187 meldingen onontvankelijk beschouwd:

- 103 wegens geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering;
- 41 bevatten onvoldoende elementen om een onderzoek te starten;
- 43 wegens andere redenen.

Op ogenblik van het schrijven waren er 247 meldingen "zwartwerk" in analyse of onderzoek:

- 25 Pro-Justitia's;
- 7 waarschuwingen;
- 49 zonder gevolg;
- 166 dossiers zijn nog lopende.

Voor wat betreft "domiciliefraude" ontving het RIZIV voor de periode van 01 september 2016 tot en met 31 december 2017 in totaal 424 meldingen. Hiervan werden 192 meldingen als onontvankelijk gecatalogeerd:

- 92 wegens geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering;
- 18 meldingen waarbij de adresgegevens correct waren;
- 19 negatieve politieverlagen;
- 20 wegens onvoldoende elementen;
- 43 wegens "andere redenen".

Momenteel zijn er 232 dossier in analyse of in afwachting van het politieverlag:

- 5 kennisgevingen met terugvorderingen;
- 4 zonder gevolg;
- 223 dossiers zijn nog lopende.

Bij het vorige jaarverslag beschikte het RIZIV, gelet op de doorlooptijd van de onderzoeken, nog niet over financiële resultaten. Om het totaalbeeld beter in kaart te brengen, worden hieronder de financiële resultaten vanaf de start van het MEC op 05 oktober 2015 tot 31 december 2017 weergegeven.

- Niet-toegelaten activiteit: € 244.386,81 – 339 dagen administratieve sanctie
- Domiciliefraude: € 115.906,42 – geen gegevens omtrent administratieve sancties

Tot op heden beschikt het backoffice van het MEC niet over toegang tot de databanken van het RIZIV, waardoor meldingen met een notie van ziekte-uitkeringen zonder verificatie aan de controledienst van het RIZIV worden overgemaakt. Dit verklaart het hoge aantal onontvankelijke meldingen.

Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

Het RSVZ heeft voor deze periode rechtstreeks 529 meldingen ontvangen. Een aanzienlijk aantal meldingen van vorige en huidige periode zijn nog lopende.

Na een pre-analyse werden 216 meldingen zonder gevolg afgesloten wegens:

- De tegenpartij is reeds aangesloten bij een sociaal verzekeringsfonds;
- De melding bevat te weinig informatie om een dossier op te starten;
- De aard van de activiteit maakt het onmogelijk deze vast te stellen;

- De uitgeoefende activiteit wordt niet als een zelfstandige activiteit beschouwd;
- Het RSVZ is niet bevoegd.

De onderzoeken in het kader van 20 meldingen werden met gevolg afgesloten:

- 10 ingebrekestellingen;
- 10 regularisaties van de aansluitingsperiode bij het sociaal verzekeringsfonds : € 43.485,49 + intresten + administratieve sancties.

Algemene Directie Economische Inspectie van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

(Cijfers van 01/09/2016 tot en met 31/12/2017)

In akkoord met de ADEI registreren de medewerkers van het MEC de meldingen voor de Economische Inspectie rechtstreeks in hun document-managementsysteem van het eigen Meldpunt (www.meldpunt.belgie.be)

De ADEI heeft voor deze periode 165 meldingen via het MEC ontvangen:

- 20 meldingen werden zonder gevolg afgesloten;
- 19 meldingen werden behandeld;

- 126 meldingen zijn nog in behandeling.

De resultaten voor de 19 behandelde meldingen:

- 9 Pro-Justitia's zonder minnelijke schikking;
- 1 Proces-Verbaal met minnelijke schikking;
- 9 Processen-Verbaal van waarschuwing.

De ADEI beschikt niet over financiële resultaten.

Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën

(Cijfers van 05/10/2015 tot en met 31/12/2017)

De dienst TACM beschikte bij het vorig jaarverslag niet over de mogelijkheid feedback te voorzien. De interne opvolging werd aangepast waardoor voor dit jaarverslag de gegevens van bij de opstart van het MEC tot en met 31 december 2017 beschikbaar zijn.

Over deze periode heeft de dienst TACM 1.494 meldingen ontvangen. Hiervan werden er 578 zonder gevolg geklasseerd wegens: onvoldoende precieze elementen, onmogelijk de belastingplichtige te identificeren, de situatie werd reeds geregulariseerd, de melding was ongegrond.

Verder zijn 273 meldingen aan het Nationaal Centrum Opsporingen (NCO) binnen de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc) voor onderzoek overgemaakt. Hiervan zijn 153 onderzoeken nog lopende.

In totaal werden 37 dossiers volledig afgewerkt. De resultaten hiervan zijn:

- Directe belastingen: € 123.428,49
(belastbare basis: € 436.557,82)
- BTW: € 39.456,09 (belastbare basis: € 83.421,07)

Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)

(Cijfers van 01/01/2016 tot en met 31/12/2017)

In het jaarverslag 2015-2016 werden de cijfers van 05 oktober 2015 tot en met 31 december 2015 weergegeven, gezien deze vanaf 01 januari 2016 nog niet waren geconsolideerd.

Vanaf 01 januari 2016 tot en met 31 december 2017 heeft FAMIFED 889 meldingen ontvangen.

Het resultaat hiervan is:

- 281 zonder gevolg (persoon niet gekend of onmogelijk een kinderbijslagdossier te identificeren);
- 366 met gevolg, maar zonder financiële impact (de melding was voldoende relevant om een administratief onderzoek uit te voeren, maar het onderzoek zelf heeft niet tot een financiële impact geleid, bv omdat er geen kinderbijslag of toeslag meer werd betaald of omdat de situatie bij het kinderbijslagfonds al gekend was);
- 228 met gevolg, maar het onderzoek is nog lopende (de financiële impact is nog niet gekend);
- 14 afgesloten onderzoeken met een financiële impact van € 59.571,50.

Globaal overzicht

(Voorlopige resultaten)

De doorlooptijd van bepaalde onderzoeken overstijgt de afgebakende grenzen van een jaarverslag. Hierdoor zijn de resultaten een combinatie van afgesloten onderzoeken uit de periode 2015-2016 en de huidige periode. Er wordt verder gewerkt aan het optimaliseren en op elkaar afstemmen van de onderzoeksresultaten.

Voor de periode van 01 september 2016 tot en met 31 december 2017 zijn de algemene resultaten:

- 655 Pro-Justitia's
- 234 waarschuwingen
- € 2.888.911,00 aan loonregularisaties (TSW) waarvan € 1.345.301,00 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid werd overgemaakt voor het heffen van de socialezekerheidsbijdragen
- € 101.552,00 aan verschuldigde lonen (TSW) via Pro-Justitia
- € 632.963,00 (Sociale Inspectie) en € 979.998,00 (RSZ) aan brutolonen waarop socialezekerheidsbijdragen moeten worden verrekend
- € 15.194,57 aan niet betaald enkel vakantiegeld voor bedienden (SI) en € 69.232,00 aan loonregularisaties jaarlijkse vakantie (TSW)
- € 814.642,57 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- 990 weken administratieve schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- € 360.293,23 aan teruggevorderde ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV – periode 05/10/2015 tot en met 31/12/2017)
- 339 dagen administratieve schorsing van de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV – periode 05/10/2015 tot en met 31/12/2017)
- 228 dossiers kinderbijslag met gevolg waarvan voor 14 de financiële impact is gekend: € 59.571,50 (FAMIFED)
- € 43.485,49 aan regularisaties van de aansluitingsperiode bij het sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen + intresten + administratieve sancties (RSVZ)
- Fiscaal: directe belastingen: € 123.428,49 (belastbare basis: € 436.557,82) en BTW: € 39.456,09 (belastbare basis: € 83.421,07) (FOD FIN).

05

Analyse van de resultaten

In dit jaarverslag wordt een eerste aanzet gegeven tot een algemene analyse van een selectie aan onderwerpen, dit naar beschikbaarheid van de aangereikte

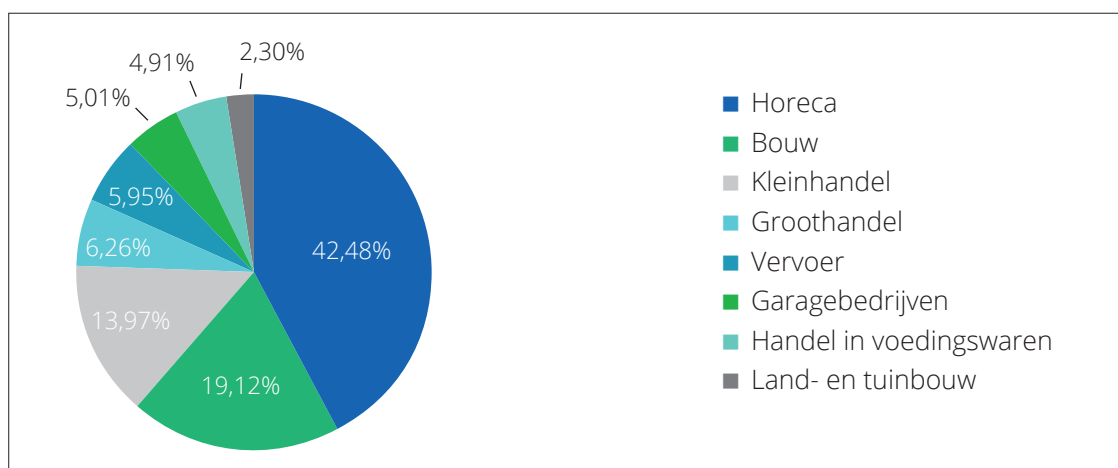
gegevens door de inspectiediensten en de statistische gegevens die op heden door het MEC werden bijgehouden.

Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen

Van het geheel aan ontvangen meldingen door burgers en ondernemingen, binnen de categorieën “sociale dumping”, “zwartwerk” (exclusief sluiwerk) en “loon- en arbeidswetgeving”, zijn de meest voorkomende sectoren de horeca, bouw en kleinhandel. Het betreft hierbij meldingen tegen zowel werkgevers als werknemers.

■ Horeca:	42,48%
■ Bouw:	19,12%
■ Kleinhandel:	13,97%
■ Groothandel:	6,26%
■ Vervoer:	5,95%
■ Garagebedrijven:	5,01%
■ Handel in voedingswaren:	4,91%
■ Land- en tuinbouw:	2,30%

Deze gegevens zijn op basis van de initieel ontvangen meldingen, dus vóór de eerstelijnsanalyse door de inspecteurs van het MEC.

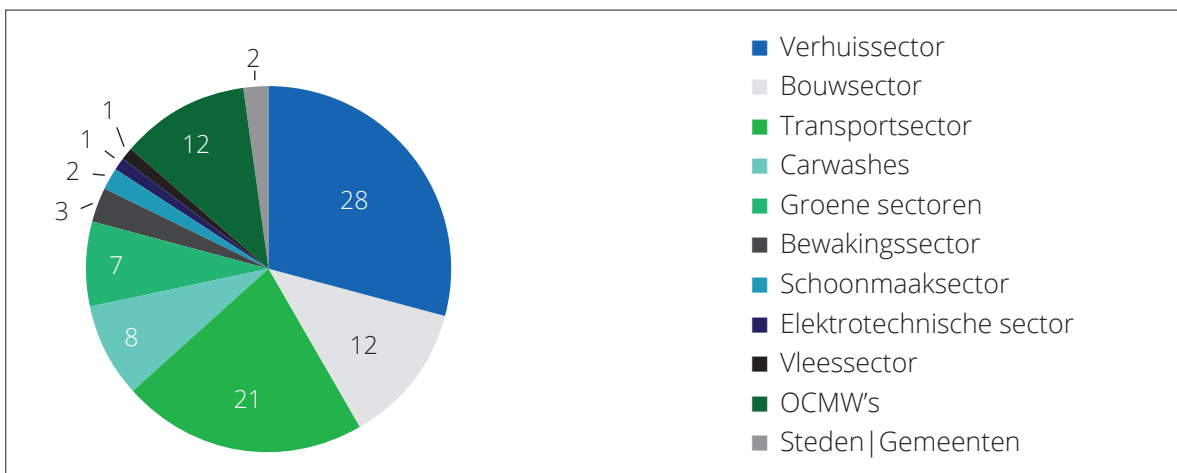

Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers

Sinds het beschikbaar stellen van de beveiligde toegang voor professionele gebruikers (werknemers- en werkgeversorganisaties, OCMW's en Steden | Gemeenten) op 1 december 2016 heeft het MEC tot 31 december 2017 in totaal 96 ontvankelijke meldingen ontvangen. Het betreft hierbij voornamelijk onderzoeken sociale dumping, waarbij een dergelijk onderzoek meerdere maanden in beslag kan nemen. De 96 meldingen zijn afkomstig van:

- Verhuissector: 28
- Bouwsector: 12
- Transportsector: 21
- Carwashes: 8
- Groene sectoren: 7
- Bewakingssector: 3
- Schoonmaaksector: 2
- Elektrotechnische sector: 1
- Vleessector: 1
- OCMW's: 11
- Steden | Gemeenten: 2

Het is belangrijk te noteren dat een enkele melding betrekking kan hebben op meerdere werkgevers. Bij de bewakingssector, bijvoorbeeld, had één enkele melding betrekking op een 40-tal firma's.

Voornaamste vaststellingen bij inbreuken loon- en arbeidswetgeving en jaarlijkse vakantie

Dit formulier werd gecreëerd als mogelijkheid voor de werknemer om melding te maken van mogelijke inbreuken door de werkgever. Er werd een aanzienlijke toename vastgesteld in het gebruik van dit type van aangifte ten aanzien van de vorige periode. Dit geeft aan dat de burger, als werknemer, vaker het MEC gebruikt voor een melding van mogelijke inbreuken door de werkgever.

Er werd een indicatieve selectie gemaakt van de voornaamste inbreuken bij Toezicht op de Sociale Wetten en Sociale Inspectie/RSZ, waarbij de sociaal inspecteur een waarschuwing kan geven, overgaan tot (loon)regularisatie en/of het opstellen van een Pro-Justitia. Elk van deze mogelijke gevolgen kan op één of meerdere werknemers van toepassing zijn. Onderstaande lijst met inbreuken en de verklarende voorbeelden zijn niet exhaustief:

- Bescherming loon: bv. het verrichten van verboden inhoudingen op het loon, verboden inhoudingen op fooien, geen melding maken van de inlichtingen die de loonafrekening moet bevatten, geen bewijs van de onderhandse betaling van het loon, etc.
- Arbeidsduur: bv. werk doen of laten verrichten boven de maximale dagelijkse of wekelijkse duur, verboden zondagarbeid of arbeid op een feestdag, geen inhaalrust toekennen, niet toekennen van (facultatief) moederschapsverlof/vaderschapsverlof/loopbaanonderbreking/ etc.
- Cao's/paritaire comités: bv. het niet (volledig) betalen van de eindejaarspremie, ecocheques, gewaarborgd minimumloon, etc.
- Jaarlijkse vakantie: bv. het niet uitbetalen van het enkel vakantiegeld bij bedienden.
- Arbeidsongevallen¹: bv. geen arbeidsongevallenverzekering, niet storten van bijdragen en premies aan het Fonds voor Arbeidsongevallen, geen aangifte doen van een arbeidsongeval, etc.

	Waarschuwing	Regularisatie	Pro-Justitia
Bescherming loon	45	76	32
Arbeidsduur	10	34	4
CAO / Paritair Comité	8	165	9
Jaarlijkse vakantie	2	56	6
Arbeidsongevallen	0	24	29

¹ Cijfers beperkt tot input door de Sociale Inspectie tot 30 juni 2017

Voornaamste vaststellingen bij inbreuken zwartwerk

Dit overzicht vermeldt de vaakst voorkomende inbreuken bij dossiers "zwartwerk", met uitzondering van "sluikwerk", op basis van een melding via het MEC. De gegevens werden verzameld bij Toezicht op de Sociale Wetten, Sociale Inspectie en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Voor betrokken uitkeringsgerechtigden wordt verwezen naar de feedback door de inspectiediensten, delen RVA en RIZIV, waar het aantal Pro-Justitia's en weken schorsing wordt weergegeven.

De sociaal inspecteur kan hiervoor een waarschuwing geven, een (loon)regularisatie voorstellen en/of een Pro-Justitia opstellen en dit voor één of meerdere werknemers. Onderstaande, indicatieve lijst met inbreuken en de verklarende voorbeelden zijn niet exhaustief:

- Sociale documenten / DIMONA: bv. geen of foutieve DIMONA-aangifte bij indienst- of uitdiensttreding, het niet bewaren/juist opmaken/opstellen/ter beschikking stellen van de inspectie van sociale documenten (personeelsregister, arbeidsovereenkomst, individuele rekening, ...), etc.
- Deeltijdse arbeid: bv. geen afschrift of uittreksel van de deeltijdse arbeidsovereenkomst, niet bekendmaken of bewaren van variabel deeltijds werkrooster of afwijkingsdocument, etc.
- Vreemde arbeidskrachten: bv. vreemdelingen zonder verblijfs- of arbeidsvergunning en/of arbeidskaart, overschrijden van de duur van de arbeidsvergunning of -kaart, inbreuken buitenlandse werknemers, buitenlandse zelfstandige en onwettelijk verblijf, etc.
- LIMOSA: geen of onjuiste Limosa-aangifte van een gedetacheerde werknemer/stagiair/zelfstandige, geen of onjuiste Limosa-aangifte door een eindgebruiker of opdrachtgever van een gedetacheerde werknemer, etc.

	Waarschuwing	Regularisatie	Pro-Justitia
Sociale documenten/Dimona	30	124	296
Deeltijdse arbeid	42	31	100
Vreemde arbeidskrachten	0	0	33
Limosa	3	5	9

06

Verdere evolutie

Versterking van het backoffice

Momenteel bestaat het backoffice uit twee gedetacheerde sociaal inspecteurs van Toezicht op de Sociale Wetten (NL en FR). Hoewel deze inspecteurs een ruime bevoegdheid en opzoekingsmogelijkheid hebben binnen de applicatie Dolsis², is het vooralsnog niet mogelijk om sluitend te verifiëren of een tegenpartij al dan niet in het genot is van een werkloosheids- of ziekte-uitkering. De controle hierop gebeurt tijdens de preanalyse door de RVA, respectievelijk het RIZIV. Dit veroorzaakt een bijkomende administratieve last bij deze controlediensten

en zorgt voor een aanzienlijke uitval wegens onontvankelijkheid.

Een versterking door een sociaal inspecteur van de RVA en/of het RIZIV kan de kwaliteit van de doorgestuurde meldingen naar deze respectievelijke diensten optimaliseren.

Met een gemiddelde van 150 tot 200 meldingen per week en een gemiddelde verwerkingstijd van 15 tot 30 minuten per melding is een versterking van het backoffice hoe dan ook wenselijk.

Administratieve geldboeten

Wanneer een sociaal inspecteur, bij het vaststellen van een sociaalrechtelijke inbreuk, een Proces-Verbaal heeft opgesteld, maakt hij dit aan de bevoegde arbeidsauditeur over. De arbeidsauditeur kan beslissen om gerechtelijk dan wel administratief te vervolgen. Bij een administratieve vervolging maakt hij het Proces-Verbaal over aan de Directie van de Administratieve Geldboeten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO).

Na ontvangst van de verweermiddelen en indien de Directie van oordeel is dat de inbreuk bewezen is, kan een administratieve geldboete ten aanzien van de werkgever

worden opgelegd. De hoogte van deze sanctie kan variëren van 80 tot 800 euro voor een inbreuk van het niveau 1 tot 2.400 à 24.000 euro voor een inbreuk van het niveau 4.

Sinds de start van het MEC zijn er meer dan 1.000 Processen-Verbaal opgesteld waardoor een financieel resultaat onontgonnen is gebleven. Voor het volgend jaarverslag zal de piste worden onderzocht om het totaal aan opgelegde administratieve geldboeten te bepalen.

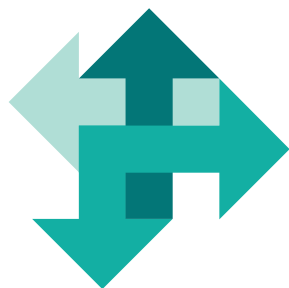
² Met de Dolsis-applicatie kan men de gegevens raadplegen van het Rijksregister en het Bis-register, van het werkgeversrepertorium, van het Interactief personeelsregister, van de DmfA en van het Limosa-kadaster. De toegang tot de Dolsis-applicatie is strikt voorbehouden aan bepaalde medewerkers van federale, regionale en communautaire diensten die bevoegd zijn voor de verschillende verificaties om fraude tegen te gaan. De KSZ oefent de controle uit op de informatieaanvragen uitgevoerd door deze medewerkers.

Evolutie van het platform

Rekening houdend met de uitbreiding van de Plannen voor Eerlijke Concurrentie naar andere sectoren en het maximaliseren van het gebruik van het MEC door de professionele gebruikers als groep, zullen er verdere stappen worden ondernomen om de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid van het MEC te verbeteren.

Voor burgers en ondernemingen worden de huidige formulieren aangepast om de kwaliteit van de ingediende meldingen te verhogen. Nieuwe formulieren zullen worden ontwikkeld om tegemoet te komen aan andere vormen van mogelijke inbreuken, bijvoorbeeld onveilige werkomstandigheden op het werk. Tot slot wordt de mogelijkheid onderzocht om bijlagen toe te voegen.

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2017

Jaarverslag